

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (0 5) 209 6170 / (0 5) 209 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

Susisteminta informacija
26/04

2026-07-17

**Kipro pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2026 m. pirmojo pusmečio
parlamentinio matmens rezultatų apžvalga**

Šiame darbe pateikiama susisteminta informacija apie Kipro pirmininkavimo Europos Sąjungos (toliau – ES) Tarybai 2026 m. pirmojo pusmečio parlamentinio matmens rezultatus. Darbe apžvelgiami parlamentinio matmens renginių rezultatai, jų reikšmė, turinys, priimti sprendimai. Darbe remiamasi oficialiais Kipro pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens dokumentais ir kitais oficialiais šaltiniais.

Pažymėtina, kad Kipro pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens programos sklandų įgyvendinimą sutrukdė geopolitinė situacija ir neramumai regione, dėl kurių dalis renginių buvo atšaukta arba jų formatas pakeistas į nuotolinę formą. Žemiau pateikiama faktiškai įvykusių Kipro pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių apžvalga.

Ivadas

2026 m. sausio 1 d. – birželio 30 d. Kipras pirmininkavo ES Tarybai, vadovaudamasis šūkiu „Pasauliui atvira savarankiška Sąjunga“. Šalies pirmininkavimo programoje buvo smarkiai akcentuojami geopolitiniai iššūkiai, su kuriais susiduria ES, bei akcentuotas didesnės ES „autonomijos“ poreikis globaliame kontekste. Pirmininkavimo programoje pažymima, jog ES susiduria su dideliais geopolitiniais neramumais ir nenuspėjamumu. Ši akimirka nėra beprecedentė. Europa anksčiau yra susidūrusi su sudėtingomis ir egzistencinėmis krizėmis, tačiau sugebėjo reaguoti į laikmečio poreikius besivystydama ir imdamasi veiksmų. Vis dėlto, šioje situacijoje atsiranda nauji kompleksiniai iššūkiai – intensyvumas, požiūrių pliuralizmas ir sudėtingumas. Todėl autonomija (savarankiškumas) yra būtinas besivystančio Europos integracijos projekto žingsnis. Programoje teigiama, jog „autonomiškesnė“ ES gali parodyti reikiamą vidinę stiprybę bendradarbiauti su išorės partneriais, kai tik įmanoma, ir kartu veikti savarankiškai, kai to reikia¹. Atsižvelgiant į tai, suformuoti penki Kipro pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai (vertimas neoficialus):

1. Savarankiškumas per saugumą, pasirengimą gynybai ir bendrą parengtumą;
2. Savarankiškumas per konkurencingumą;
3. Atvirumas pasauliui, išliekant savarankiškai;
4. Savarankiška vertybių Sąjunga, nepaliekanti nei vieno nuošalyje;
5. Ilgalaikis biudžetas savarankiškai Sąjungai².

Pirmininkavimo rezultatų pristatyme teigiama, kad per glaudų bendradarbiavimą tarp ES valstybių narių, Europos Parlamento ir Europos Komisijos buvo pademonstruotas tvirtas ryžtas,

¹ Cyprus Presidency of the EU Council. Programme of the Cyprus Presidency: <https://cyprus-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/programme-of-the-cyprus-presidency/>

² Cyprus Presidency of the EU Council. Cyprus Presidency Priorities: <https://cyprus-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>

pasielkta svarbių susitarimų, atkurti seniai pradėti teisėkūros procesai ir pažengta į priekį sudėtinguose Europos ateičiai būtinuose procesuose³.

Kalbant apie Kipro pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens programos įgyvendinimą, pažymėtina, jog suplanuotų konferencijų metu nacionalinių parlamentų nariai, ES institucijų atstovai, ekspertai ir akademinės bendruomenės nariai dalyvavo diskusijose apie strateginius ES prioritetus – saugumą ir stabilumą, ekonomikos valdymą, skaitmeninę transformaciją, migraciją ir Sąjungos, kaip pasaulinio masto veikėjos, vaidmenį.

Pirmininkavimo laikotarpiu, Kipro Atstovų Rūmai surengė 4 planuotus renginius gyvai, o dėl sudėtingos saugumo situacijos regione planuotas COSAC plenarinis posėdis buvo pakeistas į nuotoliniu būdu vykusį COSAC susitikimą.

Taip pat buvo atšaukta ir Tarpparlamentinė konferencija dėl bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos klausimų.

Pagrindinių Kipro pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių rezultatų apžvalga

1. COSAC pirmininkų susitikimas, 2026 m. sausio 11–12 d.⁴

2026 m. sausio 11–12 d. Nikosijoje įvyko COSAC pirmininkų susitikimas. Susitikimo metu aptartas LXXV COSAC plenarinio posėdžio darbotvarkės projektas, pristatyta antroji metinė COSAC sekretoriato veiklos ataskaita bei 45-osios pusmetinės COSAC ataskaitos gairės⁵.

COSAC pirmininkų susitikimas buvo sudarytas iš 2 pagrindinių sesijų, kuriose aptarti esminiai ES vidaus ir išorės politikos klausimai. Pirmojoje COSAC pirmininkų susitikimo sesijoje buvo analizuojamos Kipro pirmininkavimo ES Tarybai prioritetinės kryptys, todėl atsižvelgiant į tai, aukščiau minėti Kipro pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai buvo suskirstyti į 3 pagrindines sritis⁶:

- 1) strategiškai autonomiška ir atspari ES;
- 2) į išorę orientuota ES;
- 3) socialiai stipri ir darni ES.

Pirmoji prioritetinė sritis, orientuota į strateginę ES autonomiją ir atsparumą, buvo išskirta kaip Kipro pirmininkavimo ES Tarybai darbotvarkės pagrindas. Susitikimo metu buvo aptartas ES gynybos pramonės bazių stiprinimas, ES išorės sienų apsaugos didinimas bei platesnės saugumo sampratos, apimančios ir jūros saugumą, skatinimas. Pirmininkaujanti valstybė užsibrėžė tikslą siekti mažinti administracinę bei reguliacinę našą verslams, gerinti ES teisinę aplinką, skatinti skaitmeninę darbotvarkę, toliau plėtoti bendrąją rinką ir didinti ES energetinę autonomiją. Taip pat susitikimo metu buvo aptarti migracijos klausimai, pabrėžiant veiksmingo Migracijos ir prieglobsčio pakto (angl. *Pact on Migration and Asylum*) įgyvendinimą bei išorinės migracijos svarbą, stiprinant bendradarbiavimą su pagrindinėmis ES partnerėmis pietinėje dalyje.

Antroji prioritetinė sritis orientuota į ES išorės veiksmų ir geopolitinio vaidmens stiprinimą, didinant ES globalų įsitraukimą bei autoritetą globaliu mastu.

Trečioji prioritetinė sritis orientuota į ES socialinių klausimų lygiavertiškumą, siekiant užtikrinti prieinamą būstą visoje ES. Susitikimo metu taip pat kelti klausimai dėl pažeidžiamų grupių apsaugos, socialinio saugumo, skurdo mažinimo bei asmenų su negalia teisių. Atskiras dėmesys buvo

³ Cyprus Presidency of the EU Council. Results of the Cyprus Presidency:

<https://cyprus-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/results-of-the-cyprus-presidency/>

⁴ Cyprus Presidency of the EU Council. Meeting of the Chairpersons of COSAC, 11–12 January 2026:

<https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/meeting-of-the-chairpersons-of-the-committees-for-union-affairs-of-parliaments-of-the-european-union-11-12-january-2026>

⁵ Cyprus Presidency of the EU Council. Meeting of the Chairpersons of COSAC. Draft programme:

[https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Programme%20COSAC%20Chairs%20\(9-1-2026\)%20-%20EN.pdf](https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Programme%20COSAC%20Chairs%20(9-1-2026)%20-%20EN.pdf)

⁶ Cyprus Presidency of the EU Council. Session I: Priorities of the Cyprus Presidency of the Council of the EU. Background note:

<https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Session%20I%20Background%20Note%20-%20as%20of%2016.12.2025.pdf>

skirtas vaikų ir jaunimo psichologinei sveikatai, analizuojant šią temą skaitmeninės aplinkos pokyčių kontekste.

Antrojoje COSAC pirmininkų susitikimo sesijoje buvo aptarti Europos geopolitiniai iššūkiai ir atsakomieji veiksmai. Susitikimo metu aptarta, kad tarptautinė tvarka ir saugumo sektorius patiria didelį spaudimą dėl vykstančių konfliktų ir didėjančios tarptautinės konkurencijos. Rusijos karas prieš Ukrainą toliau keičia Europos saugumo architektūrą bei išryškina ilgalaikes spragas gynybos pasirengimo, karinio mobilumo ir pramoninės pajėgumų srityse. ES saugumo architektūros padėtį dar labiau apsunkina situacija Artimuosiuose Rytuose. Ši nestabili geopolitinė situacija tiesiogiai veikia ES energetinį saugumą, prekybos bei transporto maršrutus, migracijos srautus ir išorinių ES sienų stabilumą. Pasaulinėje ekonomikos srityje papildomą riziką kelia prekybos muitų tarifai, JAV prekybos politika bei struktūriniai rinkos pokyčiai dėl Kinijos vykdomo pramonės modelio⁷.

Susitikimo metu nuspręsta, kad ES turi siekti padidinti savo gebėjimus numatyti, atlaikyti ir suvaldyti geopolitinius pokyčius. Diskutuota, kad ES privalo stiprinti bendrąją rinką, plėsti gynybos pramonę bei užtikrinti saugią prieigą prie svarbiausių technologijų, žaliavų ir tiekimo grandinių.

Europos gynybos pramonės programa (EDIP), Saugumo veiksmų reglamentas (SAFE) bei Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas (*Net-Zero Industry Act*) rodo ES siekį sukurti savarankišką pramonės bei ekonomikos pagrindą, kuris gali leisti efektyviau valdyti geopolitines krizes ir išorinį spaudimą. Pažymėtina, kad susitikimo metu taip pat buvo aptartas ES tikslas sustiprinti strateginių partnerysčių tinklą prekybos, energetikos, gynybos bei diplomatijos srityse ir diversifikuoti bendradarbiavimą nuo Viduržemio jūros iki Indo-Ramiojo vandenyno bei Afrikos regionų⁸.

2. Tarpparlamentinė konferencija „Dirbtinio intelekto amžius: galimybės ir iššūkiai“, 2026 m. sausio 15 d.⁹

2026 m. sausio 15 d. Nikosijoje įvyko tarpparlamentinė konferencija „Dirbtinio intelekto amžius: galimybės ir iššūkiai“. Šį renginį organizavo Kipro Atstovų Rūmai, o konferencijoje dalyvavo ES valstybių narių parlamentų ir senatų nariai bei Europos Komisijos ir Europos Parlamento atstovai.

Tarpparlamentinė diskusija, skirta dirbtinio intelekto (toliau – DI) galimybėms ir iššūkiams aptarti, vyko 3 sesijų dalimis. Pirmojoje sesijos dalyje aptartas DI poveikis demokratijai ir teisei valstybių sistemai, pabrėžiant, kad DI valdomos sistemos gali paspartinti dezinformacijos, giliųjų klaidosčių (*deepfake*) turinio ir užsienio valstybių kišimosi sklaidą, silpnindamos valstybių piliečių gebėjimą atskirti faktinę informaciją nuo fabrikacijos. Konferencijoje taip pat buvo aptarta, kaip būtų galima subalansuoti kovą su manipuliaciniu turiniu ir žodžio laisvės bei pagrindinių teisių apsauga, remiantis ES skaitmeninės valdysenos rėmais (Dirbtinio intelekto aktu (*AI Act*) ir Skaitmeninių paslaugų aktu (*DSA*)). Be to, buvo pabrėžtas tikslas efektyviai išnaudoti Europos Komisijos iniciatyvą „Skydas demokratijai“ (*Shield for Democracy*), siekiant sustiprinti visuomenės skaitmeninį raštingumą ir taip įgalinti valstybių piliečius kritiškai vertinti skaitmeninį turinį ir atpažinti manipuliacines bei klaidinančias informacijos naratyvų formas.

Antrojoje diskusijos dalyje buvo skiriamas dėmesys DI akto įgyvendinimui. Diskusijoje aptarta Europos Komisijos siūloma iniciatyva „Digital Omnibus“, siekiant sumažinti biurokratinius procesus nepažeidžiant esminių akto nuostatų. Akcentuota, kad nacionaliniai parlamentai turi ne tik suderinti nacionalinę teisinę bazę, bet ir skatinti viešojo bei privataus sektorių bendradarbiavimą bei skaitmeninės infrastruktūros ir gebėjimų vystymą globalios konkurencijos sąlygomis.

⁷ Cyprus Presidency of the EU Council. Cyprus Presidency of the EU Council. Session II: European geopolitical challenges and responses. Background note:

<https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Session%20II%20Background%20Note%20-%20as%20of%2018.12.2025.pdf>

⁸ Ten pat.

⁹ Cyprus Presidency of the EU Council. Interparliamentary Conference on The Age of Artificial Intelligence: Opportunities and Challenges, 15 January 2026:

<https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/interparliamentary-conference-on-the-age-of-artificial-intelligence-opportunities-and-challenges-15-january-2026>

Trečiojoje diskusijos dalyje buvo aptarti rinkos užimtumo pokyčiai. Aptarta, kad nors DI optimizuoja įmonių veiklą, jis taip pat kelia riziką patiems darbuotojams ir gali pagilinti socialinę nelygybę. Diskusijoje aptartas ES valstybių narių parlamentų vaidmuo, siekiant pritaikyti teisinę bazę taip, kad būtų užtikrintas žmogaus vykdomos priežiūros (*human oversight*) principas, darbo teisių apsauga ir lygiavertis darbuotojų kvalifikacijos kėlimas bei persikvalifikavimo galimybės. Nustatyta, kad įmonių gebėjimas greitai prisitaikyti prie šių technologinių pokyčių tiesiogiai lemia visos ES konkurencingumą¹⁰.

3. 18-asis Jungtinės parlamentinės Europolo veiklos priežiūros grupės (JPSG) susitikimas, 2026 m. vasario 4–5 d.¹¹

2026 m. vasario 4–5 d. Nikosijoje, Filoksenijos konferencijų centre, įvyko 18-asis Jungtinės parlamentinės Europolo veiklos priežiūros grupės (JPSG) susitikimas, kurį organizavo Kipro Atstovų Rūmai kartu su Europos Parlamentu. Susitikimo metu buvo pristatyta Europolo agentūros veiklos ataskaita ir įvertinta agentūros parama ES valstybėms narėms, siekiant suvaldyti Rusijos vykdomo karo prieš Ukrainą pasekmes saugumo srityje, ypatingą dėmesį skiriant ginklų kontrabandai, kibernetinėms grėsmėms, dezinformacijai, prekybai žmonėmis ir operatyviam žvalgybinės informacijos keitimuisi.

Susitikimo metu buvo aptarta kova su migrantų kontrabanda, kuri, naujausiais vertinimais, išsivystė į itin lanksčią, technologiškai pažangią ir smurtinę organizuoto nusikalstamumo formą. Daugiau nei 90 proc. neteisėtų sienos kirtimo atvejų yra susiję su kontrabandininkų tinklais, kurie veikia per kelias jurisdikcijas, naudoja skaitmeninius įrankius asmenų verbavimui ir yra susiję su pinigų plovimo bei dokumentų klastojimo veiklomis. Reaguojant į šias grėsmes, susitikime aptartas 2025 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos patvirtintas reglamentas (ES) 2025/2611¹², kuriuo buvo sustiprintas Europolo agentūros vaidmuo, patikslintas biometrinių duomenų apdorojimas ir įsteigtas nuolatinis Europos kovos su migrantų kontrabanda centras (ECAMS)¹³.

Susitikimo metu taip pat buvo aptarta finansinių ir ekonominių nusikaltimų prevencija, kuri yra tiesiogiai susijusi su organizuoto nusikalstamumo plėtra šalių ekonomikoje. JPSG palankiai įvertino stiprėjančią Europolo agentūros bendradarbiavimą kartu su Europos prokuratūra (EPPO), Eurojustu, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) bei Finansinių nusikaltimų prevencijos institucija (AMLA)¹⁴.

Be to, skatinant tolesnį ES institucijų bendradarbiavimą, susitikimo metu visos dalyvaujančios šalys pasirašė bendrą deklaraciją, kurioje pažymima tolimesnė Europolo agentūros parama ES valstybėms narėms, reaguojant į Rusijos karo prieš Ukrainą sukeltas saugumo pasekmes. Taip pat bendrai pasirašytoje deklaracijoje pabrėžiama veiksmingos duomenų apsaugos priežiūros ir pagrindinių teisių įgyvendinimo svarba, akcentuojamas siekis tinkamai įgyvendinti naujausias Europolo agentūros mandato pataisas ir kt.¹⁵.

¹⁰ Cyprus Presidency of the EU Council. Interparliamentary Conference on The Age of Artificial Intelligence: Opportunities and Challenges. Background note:

<https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Background%20Note%20-Interparliamentary%20Conference%20on%20AI-IPEX-EN.pdf>

¹¹ Cyprus Presidency of the EU Council. 18th Meeting of the Joint Parliamentary Scrutiny Group (JPSG) on Europol, 4–5 February 2026: [https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/18th-meeting-of-the-joint-parliamentary-scrutiny-group-\(jpsg\)-on-europol-4-5-february-2026](https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/18th-meeting-of-the-joint-parliamentary-scrutiny-group-(jpsg)-on-europol-4-5-february-2026)

¹² 2025 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/2611: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/ALL/?uri=oj:L_202502611

¹³ European Parliament. Europol's role in preventing and countering migrant smuggling:

https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Briefing_AD_Europol%20JPSG_migrant%20smuggling.pdf

¹⁴ European Parliament. Financial and Economic Crime - cooperation of Europol with EPPO, Eurojust, OLAF and AMLA:

https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Briefing_AD_Europol%20JPSG_financial%20%20economic%20crime.pdf

¹⁵ Cyprus Presidency of the EU Council. 18th Meeting of the Joint Parliamentary Scrutiny Group (JPSG) on Europol. Joint statement of the co-chairs:

4. Tarpparlamentinė konferencija ES stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo klausimais (IPC SECG), 2026 m. vasario 23–24 d. Briuselyje¹⁶

Tarpparlamentinė konferencija ES stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo klausimais (IPC SECG), 2026 m. vasario 23–24 d. buvo surengta Europos Parlamente, Briuselyje, Europos parlamentų savaitės (angl. *European Parliamentary Week*) rėmuose. Joje dalyvavo ES valstybių narių, šalių kandidačių ir stebėtojų nacionalinių parlamentų nariai bei Europos Parlamento nariai.

Konferencija suteikė galimybę demokratiškai diskutuoti apie Sąjungos ekonominę kryptį, biudžeto pasirinkimus ir socialinius prioritetus. Renginį kartu organizavo Europos Parlamentas ir Kipro Respublikos Atstovų Rūmai. Konferencijoje dalyviai atvirai keitėsi nuomonėmis ir geriausia patirtimi, stiprindami tarpparlamentinį bendradarbiavimą ir demokratinę atskaitomybę kaip ES ekonomikos valdymo pagrindą¹⁷.

Konferencijoje surengtos 2 plenarinės sesijos, kuriose buvo aptarti strateginiai pasirinkimai, formuojantys Europos ateitį.

Pirmojoje plenarinėje sesijoje „Verslui palankios Europos puoselėjimas kitos daugiametės finansinės programos kontekste: bendrosios rinkos perspektyvos ir iššūkiai“ buvo nagrinėjama, kaip Europa gali išnaudoti savo ekonominį potencialą sparčiai besikeičiančioje pasaulinėje aplinkoje. Dalyviai be kita ko aptarė, kaip inovacijos, investicijos ir sumanus reguliavimas gali padėti Europos verslui, skatinti konkurencingumą ir kurti tvarias darbo vietas, užtikrinant, kad ekonomikos augimas būtų susijęs su socialine pažanga.

Antrojoje plenarinėje sesijoje „Investavimas į Europos ateitį: darbo rinkos atsparumas ir socialinė sanglauda“ daugiausia dėmesio skirta kitai daugiametei finansinei programai kaip galingai priemonei didinti atsparumą, skatinti socialinę sanglaudą ir stiprinti Europos strateginį savarankiškumą. Debatuose buvo nagrinėjama, kaip kolektyvinės investicijos ir atsakingi biudžeto sprendimai gali užtikrinti gerovę ir solidarumą ateities kartoms.

Papildomai pažymėtina, jog be aukščiau aptartos plenarinės sesijos, lygiagrečiai vyko atskiros parlamentinių komitetų, atsakingų už ekonomiką ir monetarinę politiką, biudžetą, socialinę politiką sesijos.

Be kita ko, Europos Parlamento parengtame pristatyme pabrėžiama, jog kitos daugiametės finansinės programos nuo 2028 m. priėmimas yra vienas iš antrosios svarbiausių von der Leyen Komisijos projektų. Padėti subalansuoti augantį ES finansinių poreikių ir daugelio valstybių narių nenorą mokėti didesnes įmokas ES visada buvo sudėtinga užduotis. Tačiau dar niekada ES finansiniai poreikiai nebuvo tokie dideli, o tuo pačiu metu valstybių narių biudžetai yra smarkiai suvaržyti¹⁸.

Apibendrinant diskusijų rezultatus, daugiametės finansinės programos klausimu pabrėžta, kad būsimas ES ilgalaikis biudžetas turi tapti esminiu įrankiu, skatinančiu investicijas ir inovacijas. Diskutuota apie būtinybę mažinti administracinę naštą įmonėms, naikinti likusius barjerus. Konstatuota, kad ekonomikos augimas turi vykti kartu su socialine pažanga. Ypatingas dėmesys skirtas kokybiškų darbo vietų kūrimui, darbuotojų kvalifikacijos kėlimui bei socialiai pažeidžiamų grupių apsaugai.

<https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/Co-Chairs%20Statement-18th%20Meeting%20of%20the%20JPSG%20on%20Europol.pdf>

¹⁶ Cyprus Presidency of the EU Council. *Parliamentary Dimension. Interparliamentary Conference on Stability, Economic Coordination and Governance in the EU (IPC SECG), 23-24 February 2026*:

[https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/23-24-february-2026-the-inter-parliamentary-conference-on-stability-economic-coordination-and-governance-in-the-eu-\(ipc-on-secg\)-european-parliament-brussels](https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/23-24-february-2026-the-inter-parliamentary-conference-on-stability-economic-coordination-and-governance-in-the-eu-(ipc-on-secg)-european-parliament-brussels).

¹⁷ European Parliament. *European Parliamentary Week 2026, 23–24 February 2026, Brussels. Interparliamentary Conference on Stability, Economic Coordination and Governance in the EU*:

<https://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/european-parliamentary-week-2026-23-24-f/products-details/20260122CPU47045>

¹⁸ European Parliament Briefing. *Future of EU long-term financing Post-2027 needs and how to finance them*:

[https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/EPRS_BRI\(2025\)767242_EN.pdf](https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/EPRS_BRI(2025)767242_EN.pdf)

Dar kartą pabrėžta, kad nacionaliniai parlamentai privalo aktyviai dalyvauti prižiūrint savo šalių biudžeto planus ir reformų įgyvendinimą (pavyzdžiui, susijusius su Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone), taip užtikrinant didesnę sprendimų skaidrumą bei demokratinę teisėtumą.

5. Tarpparlamentinė vaizdo konferencija COSAC kontekste, 2026 m. kovo 16 d.¹⁹

Dėl saugumo situacijos regione, planuotas tradicinis COSAC plenarinis posėdis buvo pakeistas į Tarpparlamentinę vaizdo konferenciją COSAC kontekste.

Joje dalyvavo ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento delegacijos, taip pat stebėtojai iš šalių kandidačių ir trečiųjų šalių parlamentų. Prieš susitikimą įvyko pirmininkaujančio trejeto susitikimas, kuriame dalyvavo Danijos, Kipro ir Airijos parlamentų bei Europos Parlamento atstovai.

Susitikimą pradėjo Kipro Atstovų Rūmų Užsienio ir Europos reikalų nuolatinio komiteto pirmininkas, kuris pabrėžė Viduržemio jūros regiono ir Artimųjų Rytų geopolitinę svarbą ir paragino ES toliau aktyviai dalyvauti regione.

Savo kalboje Atstovų Rūmų pirmininkė pabrėžė dialogo, bendradarbiavimo su patikimais partneriais ir stipresnio ES vaidmens sprendžiant sudėtingus iššūkius svarbą. Ji dar kartą patvirtino Kipro solidarumą su Ukraina ir paramą jos suverenitetui bei teritoriniam vientisumui ir paragino ES aktyviai prisidėti prie krizės Artimuosiuose Rytuose deeskalacijos, kartu užtikrinant civilių apsaugą ir sklandų energijos tiekimo grandinių veikimą.

Kipro Respublikos migracijos ir tarptautinės apsaugos viceministras pristatė pažangą, padarytą įgyvendinant Kipro pirmininkavimo ES Tarybai prioritetus.

Vaizdo konferencijos metu vyko diskusija apie Ukrainą, kurioje pagrindiniai pranešėjai buvo Ukrainos Aukščiausiosios Rados Ukrainos integracijos į ES komiteto pirmininkė Ivanna Klympush-Tsintsadze ir Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komiteto (AFCO) pirmininko pavaduotojas Charlesas Goerensas.

Sesijoje „Ukraina ir Europos saugumo paieškos“ parlamentarai pabrėžė, kad tvari Europos saugumo architektūra yra neįmanoma be Ukrainos. Ukrainos parlamentarė Ivanna Klympush-Tsintsadze akcentavo, kad jos šalis yra ne tik saugumo gavėja, bet ir teikėja – jos karinė patirtis, kibernetiniai pajėgumai bei institucinis atsparumas tiesiogiai prisideda prie visos ES gynybos.

Konferencijoje gana daug diskutuota apie krizę Artimuosiuose Rytuose. Šioje diskusijoje pagrindinis pranešėjas buvo Graikijos parlamento Nacionalinės gynybos ir užsienio reikalų nuolatinio komiteto pirmininko pavaduotojas Dimitris Kairidis.

Vaizdo konferencija baigėsi Europos Komisijos narės Viduržemio jūros regiono klausimais Dubravka Šuica pranešimu. Ji skaitė pagrindinį pranešimą „ES ir Viduržemio jūros regionas: siekiant stipresnės Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės“.

Aptarta pažanga rengiantis pilnam ES Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimui. Tai ypač aktualu Viduržemio jūros šalių narių (įskaitant Kiprą) saugumui ir sienų valdymui.

Vaizdo konferencijos metu dalyviai išreiškė tvirtą solidarumą su Kipru ir Ukraina ir pasikeitė nuomonėmis apie svarbiausius bendro intereso klausimus, susijusius su Europos Sąjungos ateitimi, ypatingą dėmesį skirdami saugumo iššūkiams, atsižvelgiant į tebesitęsiantį karą Ukrainoje ir krizę Artimuosiuose Rytuose.

Papildomai pažymėtina, jog pranešėjai pabrėžė COSAC platformos svarbą stiprinant ES sprendimų demokratinę teisėtumą bei užtikrinant geresnę teisėkūrą. Pirmininkaujančio trejeto susitikimo metu buvo pasiekta pažanga dėl naujo COSAC sekretoriato nuolatinio nario bendro finansavimo modelio – didžioji dalis parlamentų (33 iš 39 rūmų) iki konferencijos dienos jau buvo oficialiai patvirtinę savo pasirengimą prisidėti prie šios schemos.

Nors gyvas susitikimas Nikosijoje buvo atšauktas dėl saugumo rizikų, ši virtuali konferencija pademonstravo ES parlamentarų solidarumą su Kipru bei bendrą vienybę sprendžiant didžiausias

¹⁹ Cyprus Presidency of the EU Council. Parliamentary Dimension. 16 March 2026: Interparliamentary Videoconference in the Framework of COSAC: [https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/s/16-march-2026-15.00-18.10-\(cet\)-interparliamentary-videoconference-in-the-framework-of-cosac](https://www.parliament.cy/en/cyprus-eu-presidency-2026-parliamentary-dimension/s/16-march-2026-15.00-18.10-(cet)-interparliamentary-videoconference-in-the-framework-of-cosac)

saugumo krizes. Pagrindinė konferencijos žinia – ES privalo veikti ryžtingai ir koordinuotai tiek remiant Ukrainą, tiek aktyviai siekiant stabilumo savo pietinėje kaimynystėje.

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus

Patarėja Laura Švelnytė

Tel. (0 5) 209 6173, el. p. laura.svelnyte@lrs.lt

Patarėjas dr. Tomas Lavišius

Tel. (0 5) 209 6181, el. p. tomas.lavisius@lrs.lt

*Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą. Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.
© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2026*